

ZRC SAZU

Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj
Kotnikova ulica 5

Datum: 27. 10. 2023
Številka: JN001/2023

1000 Ljubljana

ZADEVA: Predlogi sprememb Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja

Spoštovani,

skladno z zbiranjem predlogov za spremembo Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja vam v prilogi pošiljam štiri predloge dopolnitev zakona, ki se nanašajo na:

1. uvedbo obvezne priprave strategije razvoja regije za vse razvojne regije;
2. opredelitev Slovenskih regionalnih dnevov kot institucionalizirane oblike mreženja deležnikov s področja regionalnega razvoja;
3. vzpostavitev znanstvenega/kompetenčnega centra za regionalni razvoj z namenom zagotavljanja strokovnih podlag ter spremljanja in vrednotenja regionalnega razvoja na ravni države;
4. vključitev predstavnikov znanstvenih institucij v razvojne svete regij.

Predlogi so podani v obliki člena z ustrezno utemeljitvijo.

V primeru morebitnih vprašanj sem na razpolago za nadaljnja pojasnila.

Lep pozdrav,
dr. Janez Nared

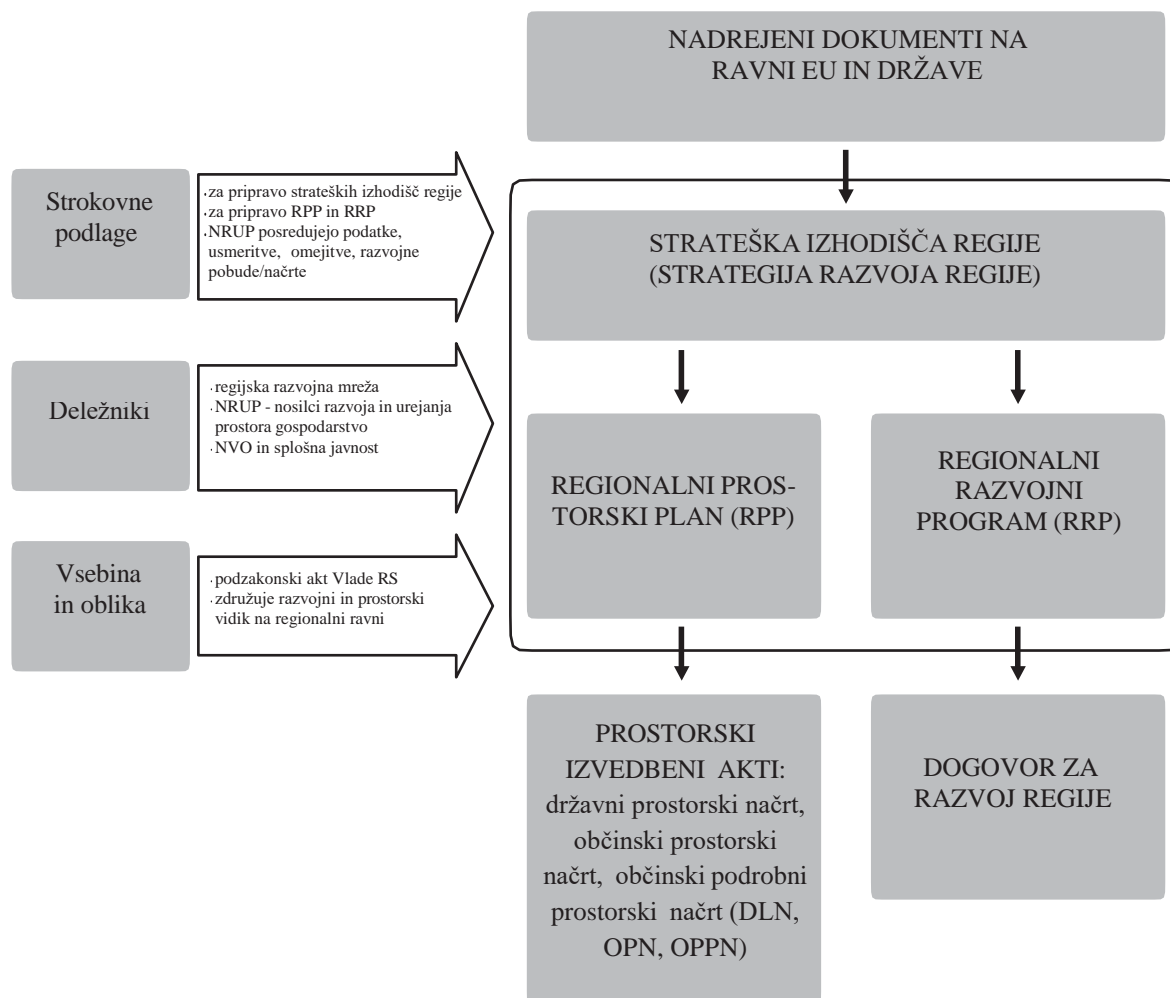
Predlog 1: UVEDBA OBVEZNE PRIPRAVE STRATEGIJE RAZVOJA REGIJE ZA VSE RAZVOJNE REGIJE

Utemeljitev:

S prenovo prostorske zakonodaje od leta 2017 dalje (ZUREP-2; Uradni list RS, št. 61/17, 199/21 – ZUreP-3 in 20/22 – odl. US) so se kot strateški dokumenti na regionalni ravni uvedli regionalni prostorski plani, s sprejemom Zakona o celostnem prometnem načrtovanju (Uradni list RS, št. 130/2022) pa še regionalna celostna prometna strategija. Tako imamo na regionalni ravni skupaj z regionalnimi razvojnimi programi tri strateške dokumente različne ročnosti, kar nujno zahteva njihovo medsebojno usklajevanje.

S tega vidika je treba okrepiti celostno strateško načrtovanje na regionalni ravni, pri čemer je projektna skupina projekta Model povezovanja prostorskega in razvojnega načrtovanja na regionalni ravni predlagala uvedbo strategije razvoja regije kot dokumenta, ki bi bil nadrejen ostalim regijskim dokumentom in bi določal vizijo in osnovna izhodišča razvoja posamezne regije. Predlog je bil pripravljen za povezovanje prostorskega in razvojnega načrtovanja, čemur pa je sedaj smiselno dodati še celostno prometno načrtovanje.

Slika 1: Model povezovanja prostorskega in razvojnega načrtovanja na regionalni ravni (Nared in sodelavci 2019).

Model (slika 1) prikazuje temeljno shemo povezovanja razvojnega in prostorskega načrtovanja na regionalni ravni. Iz sheme je jasno razvidna umeščenost razvojnega in prostorskega načrtovanja med državno in regionalno ravnjo ter njuno medsebojno povezovanje tako v strateški kot izvedbeni fazi.

Novost so strateška izhodišča regije, ki predstavljajo skupno izhodišče za prostorsko in razvojno načrtovanje na regionalni ravni. Gre za izredno pomemben dokument, ki bo oba vidika povezal v najzgodnejši fazi načrtovanja ter tako dal podlago za bolj racionalno razvojno načrtovanje ob hkratnem razmišljanju o umeščanju posegov v prostor. Strateška izhodišča regije bi morala biti zelo temeljito pripravljena, usklajena med deležniki ter sprejeta s strani razvojnega sveta regije, ki igra pomembno vlogo tako pri pripravi regionalnega prostorskega plana kot regionalnega razvojnega programa. Smiselno bi bilo, da se strokovna izhodišča regije sprejme kot **strategijo razvoja regije**.

Struktura strategije razvoja regije

Če želi regija izkoristiti lastne potenciale in se prilagoditi spremembam, potrebuje strategijo razvoja. Strategija razvoja regije je dokument, ki riše cilje in smer razvoja, po kateri želi regija stopati v naslednjih letih. Na podlagi analize, strateškega razmišljanja in vključitve deležnikov (participativni proces) se opredelijo vizija in cilji ter strategija za njihovo doseganje. Če strategija pove, kako bo regija dosegla cilje, sta RRP in RPP dokumenta, ki opredelita ključne izvedbene korake in prostorske danosti, ki bodo regijo popeljali do zastavljenih ciljev. Priprava vseh treh dokumentov temelji na čim boljši analizi notranjega (regija) in zunanjega okolja (izven regije).

S pripravo strategije razvoja regije bi:

- opredelili pričakovan razvoj in se pripravili na spremembe,
- vključili interese ključnih subjektov v regionalni razvoj,
- prepoznali in oblikovali najbolj obetajoče skupne projekte, ki bodo doprinesli k razvoju regije,
- sistematično povezali nosilce v regiji z namenom izvajanja skupnih razvojnih projektov in
- zagotovili usklajen prostorski razvoj regije in medsebojno dopolnjujoče se prostorske ukrepe.

Strategija razvoja regije mora jasno odsljikavati stanje, vire, kompetence in potenciale regije, pri čemer morajo razvojne prioritete izhajati iz značilnosti in specifičnih potreb regije (razvojna specializacija regije) in ne iz razpoložljivih virov financiranja oziroma vsebinskih potreb vsakokratnega programskega obdobja.

V vsebinskem smislu bi morala strategija razvoja regije vsebovati naslednja področja:

1. Uvod

2. Splošen opis regije

- Temeljni podatki o regiji z zemljevidom: velikost (km²), geostrateška lega, število prebivalcev, število občin, število partnerstev, lega, število urbanih središč, območja s posebnimi razvojnimi problemi
- Kratka zgodovina regije

3. Razvojno izhodišče regije (gibanja, trendi, predvidevanja)

- Globalni kontekst
- Slovenija

- Regija (povzetek analitičnega dela)

4. Analiza razvojnih prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti v regiji (PSPN)

- PSPN regije

5. Programski in pravni okvir

- Strateški dokumenti EU
- Strateški dokumenti Republike Slovenije
- Pravne podlage

6. Vizija, strateški cilji in strategija razvoja regije

- Vizija razvoja regije
- Strateški cilji razvoja regije

- Strategija razvoja regije, temelječa predvsem na razvojni specializaciji regije

7. Glavne strateške usmeritve regije

- Glavne strateške usmeritve regije, ki temeljijo na strateških ciljnih razvoja regije in strategiji razvoja regije z navedbo predvidenih aktivnosti (ključni integralni projekti)

8. Spremljanje in vrednotenje izvajanja strategije

V strategijo razvoja regije so lahko vključene tudi priloge, kot so:

- problemska analiza za posamezne sektorje in regijo v celoti (gospodarski, družbeni, okoljski in prostorski vidik),

- PSPN za razvojna področja (na primer gospodarstvo, človeški viri) in

- analiza skladnosti strategije s temeljnimi strateškimi dokumenti EU in Slovenije.

Pri pripravi strategije razvoja regije je treba slediti tudi načelom razvojnih politik Vlade. Tako morajo pri pripravi in izvajanju razvojnih politik Vlade njihovi pripravljavci in izvajalci spoštovati načela:

- upoštevanja razvojnih prioritet,

- upoštevanja ekonomskih, socialnih in prostorskih možnosti in omejitev,

- trajnostnega razvoja,

- partnerstva s socialnimi in regionalnimi partnerji ter civilno družbo in

- informiranja.

Na podlagi sprejete strategije razvoja regije se sočasno začneta pripravljati oba dokumenta (RPP in RRP), pri čemer vsak od njiju sledi zakonskim določilom, ki urejajo njuno pripravo.

(Povzeto po: Nared in sodelavci 2019: Povezovanje prostorskega in razvojnega načrtovanja na regionalni ravni v Sloveniji. Ljubljana)

Predlog člena (dodati med III. NAČRTOVANJE IN IZVAJANJE REGIONALNE POLITIKE NA RAVNI REGIJE:

XX. člen

(strategija razvoja regije)

(1) S strategijo razvoja regije se opredeli dolgoročna vizija regije in opredelijo dolgoročni razvojni cilji. Je obvezen dokument na ravni razvojne regije in služi medsebojno usklajeni pripravi regionalnih razvojnih programov, regionalnih prostorskih planov in regionalnih celostnih prometnih strategij.

(2) Strategija razvoja regije je sestavljena iz razvojnih izhodišč regije, analize razvojnih prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti v regiji, programskega in pravnega okvirja, vizije, strateških ciljev in strategije razvoja regije, glavnih strateških usmeritev regije ter okvira za spremljanje in vrednotenje strategije razvoja regije.

(3) Strategija razvoja regije se sprejme za 15 let in mora biti usklajena s strategijo razvoja Slovenije.

(4) Strategijo razvoja regije sprejme svet najpozneje (določiti smiseln rok, usklajen s pripravo RPP in RCPS).

(5) Vlada z uredbo predpiše minimalno obvezno metodologijo priprave strategije razvoja regije, obvezne strokovne podlage in določi vire financiranja priprave ter način spremljanja in vrednotenja učinkov strategije.

Predlog 2: OPREDELITEV SLOVENSКИH REGIONALNIH DNI KOT INSTITUCIONALIZIRANE OBLIKE MREŽENJA DELEŽNIKOV S PODROČJA REGIONALNEGA RAZVOJA

Utemeljitev:

Slovenski regionalni dnevi so tradicionalni dogodek, namenjen vsem deležnikom, ki se ukvarjajo z regionalnim razvojem, predvsem pa vladnim resorjem (ministrstvom, skladom, agencijam, uradom, itd.), občinam, regionalnim razvojnim agencijam, raziskovalnim in pedagoškim institucijam s področja regionalnega razvoja in drugi zainteresirani javnosti. Slovenski regionalni dnevi so namenjeni načrtovalcem, uporabnikom, izvajalcem, raziskovalcem in evalvatorjem slovenske regionalne politike, in sicer se na njih predstavijo aktualne teme in dosežki s področja regionalne politike, ob lihih letih pa se splošne teme nadgradi še z znanstvenim simpozijem, kjer se predstavijo najboljši prispevki iz osrednje teme simpozija. Na podlagi prispevkov se izda monografija, ki jo prejmejo vsi udeleženci dogodka.

Od leta 2007 dalje so bili regionalni dnevi organizirani v Postojni (2007), na Otočcu (2009), v Slovenj Gradcu (2010), Lipici (2011), Rimskih Toplicah (2013), Ljubljani (2014), Čatežu ob Savi (2015), Murski Soboti (2016), Kranjski Gori (2017), Podčetrtku (2018), Bovcu (2019), na platformi Zoom (2021), na Ptuj (2022) in v Pivki (2023).

Za krepitev področja regionalnega razvoja sta ZRC SAZU (Geografski inštitut Antona Melika) in Založba ZRC leta 2007 ustanovila zbirko Regionalni razvoj, v kateri je doslej izšlo devet monografij (ob regionalnih dnevih vsako liho leto):

Veliki razvojni projekti in skladni regionalni razvoj (2007)

Razvojni izzivi Slovenije (2009)

Razvoj zavarovanih območij v Sloveniji (2011)

Nove razvojne perspektive (2013)

Globalni izzivi in regionalni razvoj (2015)

Prostor, regija, razvoj (2017)

Demografske spremembe in regionalni razvoj (2019)

Regionalni razvoj včeraj, danes, jutri (2021)

Zeleni prehod na regionalni ravni (2023)

Monografije prejmejo udeleženci Slovenskih regionalnih dnevov, zagotovljena pa je tudi distribucija knjige na ravni Slovenije. Istočasno s tiskano različico je objavljena tudi prosto dostopna elektronska knjiga, in sicer v spletnem katalogu Založbe ZRC in na spletni strani Slovenskih regionalnih dnevov.

Leta 2007 je vodenje in pripravo Slovenskih regionalnih dnevov prevzel Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti (ZRC SAZU), tekom let pa so se mu pridružili ministrstvo, pristojno za regionalni razvoj, Slovenski regionalno razvojni sklad, Združenje regionalnih razvojnih agencij ter ministrstvo, pristojno za prostor.

Sodelovanje predhodno omenjenih institucij je bilo leta 2014 formalizirano s pismom o nameri, nato pa se je za vsako leto posebej sklepala pogodba o organizaciji Slovenskih regionalnih dnevov. V izogib vsakoletnemu iskanju virov za financiranje dogodka je smiselno dogodek jasno umestiti v zakonodaji ter mu zagotoviti ustrezno financiranje, pri čemer se Znanstvenoraziskovalnemu centru Slovenske akademije znanosti in umetnosti podeli javno pooblastilo za vodenje strokovnega in organizacijskega odbora/organizacijo Slovenskih regionalnih dnevov ter zagotovi finančne vire za organizacijo. Tako bo zagotovljena stabilnost, predvidljivost, kakovost in učinkovitost.

Predlog člena (dodati med II. NAČRTOVANJE IN IZVAJANJE REGIONALNE POLITIKE NA DRŽAVNI RAVNI:

XX. člen

(medsektorsko sodelovanje in vključevanje zainteresirane javnosti v razpravo o regionalnem razvoju)

(1) Za zagotavljanje regionalnega razvoja je nujno sodelovanje vseh ključnih resorjev, gospodarstva, raziskovalnih in izobraževalnih ustanov, regionalnih razvojnih agencij, javnih in zasebnih zavodov ter celotne zainteresirane javnosti.

(2) Medresorsko usklajevanje je zagotovljeno z ... (**JASNO OPREDELITI NAČIN**)

(3) Z namenom vključevanja zainteresirane javnosti v razpravo o aktualnih temah regionalne politike in o skladnem regionalnem razvoju se vsakoletno organizirajo slovenski regionalni dnevi. Za organizacijo (vodenje strokovnega in organizacijskega odbora) slovenskih regionalnih dnevov se Znanstvenoraziskovalnemu centru Slovenske akademije znanosti in umetnosti podeli javno pooblastilo ter zagotovi finančne vire za organizacijo. V organizacijskem in strokovnem odboru sodelujejo še predstavniki resorja, pristojnega za regionalni razvoj, resorja, pristojnega za razvoj, združenja regionalnih razvojnih agencij, Slovenskega regionalnega razvojnega sklada ter drugih zainteresiranih resorjev.

Predlog 3: VZPOSTAVITEV ZNANSTVENEGA/KOMPETENČNEGA CENTRA ZA REGIONALNI RAZVOJ Z NAMENOM ZAGOTAVLJANJA STROKOVNIH PODLAG IN SPREMLJANJA REGIONALNEGA RAZVOJA NA RAVNI DRŽAVE

Utemeljitev:

Skladno z 9. členom ZSRR-2 je državni organ, pristojen za regionalni razvoj med drugim zadolžen za:

- zagotavljanje raziskovalnih podlag na področju regionalnega razvoja in skrb za prenos dobrih praks, in

- obdelavo podatkov o državnih razvojnih spodbudah v regijah in vzpostavitev ter vzdrževanje informacijskega sistema za regionalni razvoj.

Ob tem je Računsko sodišče v Revizijskem poročilu Regionalni razvoj (Številka: 324-23/2017/54, Ljubljana, 3. junija 2020) ugotovilo, da pristojno ministrstvo ni imelo vzpostavljenega celostnega sistema spremljanja stanja, ukrepov in učinkov na področju regionalnega razvoja, ter da projekti v regionalnih razvojnih programih večinoma ne temeljijo na analizah, ki bi upoštevale stanje in razlike med vsemi območji v razvojni regiji.

Prav tako stroka že daljše obdobje opozarja na podhranjenost študij s področja regionalnega razvoja, na zgolj posamične strokovne podlage pri oblikovanju strateških in programskih dokumentov ter na pomanjkljivo spremljanje in vrednotenje.

Glede na dolgotrajno kadrovska podhranjenost na pristojnem ministrstvu, ki zaradi tega ne more ustrezno nasloviti strokovnih podlag, študij ter spremljanja in vrednotenja, se kot možni rešitvi pojavljata dve različici:

1. kadrovska okrepitev pristojnega ministrstva, kar bi ministrstvu omogočalo zapolnitev omenjene vrzeli, in
2. vzpostavitev kompetenčnega raziskovalnega centra za področje regionalnega razvoja znotraj ene od kvalificiranih raziskovalnih ustanov z dokazanimi dosežki znanstvenoraziskovalne dejavnosti na področju regionalnega razvoja ali konzorcija tovrstnih ustanov, katerim se na podlagi javnega razpisa podeli javno pooblastilo, v dogovoru z ministrstvom pa na letni ravni usklajuje program dela. Omenjeni center bi lahko na podlagi javnega pooblastila prevzel del spremljanja in vrednotenja regionalne politike ter pripravo strokovnih podlag na podlagi letnega načrta ali načrta za celotno programsko obdobje. Javno pooblastilo je bodisi trajno bodisi vezano na programsko obdobje.

Možna je tudi hkratna izvedba obeh gornjih rešitev.

Tovrstni kompetenčni center bi lahko:

- sodeloval s pristojnim ministrstvom na področju spremljanja in vrednotenja regionalnega razvoja v Sloveniji,
- pripravljaj poenotene strokovne podlage za pripravo dokumentov na državni ravni ali regionalno specifičnih strokovnih podlag, npr. za pripravo regionalnih razvojnih programov ali za vrednotenje njihovega učinka,
- skrbel za razvoj stroke na področju regionalnega razvoja,
- skrbel za publicistično dejavnost na področju regionalnega razvoja,
- skrbel za usposabljanje kadrov na področju regionalnega razvoja,
- nudil ministrstvu svetovalne storitve.

Po vzoru ZUREP 3 (Uradni list RS, št. 199/21, 18/23 – ZDU-1O, 78/23 – ZUNPEOVE in 95/23 – ZIUOPZP), ali Zakona o varstvu podzemnih jam (Uradni list RS, št. 2/04, 61/06 – ZDru-1, 46/14 – ZON-C in 21/18 – ZNOrg) bi lahko zakon tudi neposredno določil institucijo – npr:

ZUREP 3:

48. člen

(Urbanistični inštitut Republike Slovenije in Geodetski inštitut Slovenije)

(1) Razvojne in strokovno tehnične naloge na področju urejanja prostora lahko v skladu s programom dela ministrstva izvajata Urbanistični inštitut Republike Slovenije in Geodetski inštitut Slovenije. Izvedbo nalog nadzira ministrstvo.

(2) Naloge iz prejšnjega odstavka se na predlog ministrstva vpišejo v vsakoletni program del inštitutov, to je v Program del Urbanističnega inštituta Republike Slovenije in ločeno v Program del Geodetskega inštituta Slovenije, ki je sestavni del letnega programa državne geodetske službe.

Zakon o varstvu podzemnih jam:

9. člen

(strokovna obdelava podatkov)

(1) Naloge strokovne organizacije iz prejšnjega člena opravlja kot javno pooblastilo Inštitut za raziskovanje krasa Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU (v nadaljnjem besedilu: inštitut).

(2) Inštitut zbere podatke, jih strokovno obdelava zaradi ugotovitve ali ima del narave res lastnosti iz 2. člena tega zakona in preveri nove podatke z že znanimi podatki o odkritih jamah.

(3) Podatki, obdelani v skladu z določbo prejšnjega odstavka, in pripravljene v obsegu iz drugega odstavka 10. in prvega odstavka 11. člena tega zakona ter na način, ki ga predpiše minister, se letno sporočajo organizaciji, pristojni za ohranjanje narave.

(4) Organizacija, pristojna za ohranjanje narave, ima pravico vpogleda v podatke iz drugega odstavka tega člena.

(5) Stroški zbiranja, obdelave in preverjanja podatkov iz tega člena bremenijo državni proračun.

(6) Ministrstvo, pristojno za ohranjanje narave (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), in inštitut uredita medsebojna razmerja v zvezi z zbiranjem, strokovno obdelavo in preverjanjem podatkov o jamah s pogodbo, ki vsebuje zlasti opredelitev kvalitete storitve, predvideni letni obseg dela, njegovo finančno ovrednotenje ter način plačila.

Predlog člena (dodati med II. NAČRTOVANJE IN IZVAJANJE REGIONALNE POLITIKE NA DRŽAVNI RAVNI):

XX. člen

(znanstveni/kompetenčni center za regionalni razvoj)

(1) Znanstvenoraziskovalne, razvojne in strokovno tehnične naloge na področju regionalnega razvoja lahko v skladu s programom dela ministrstva izvaja znanstveni/kompetenčni center za regionalni razvoj. Znanstveni/kompetenčni center za regionalni razvoj se na podlagi javnega pooblastila vzpostavi v na javnem razpisu izbrani znanstvenoraziskovalni ustanovi z izkušnjami s področja regionalnega razvoja. Izvedbo nalog nadzira ministrstvo.

(2) Naloge iz prejšnjega odstavka se na predlog ministrstva vpišejo v vsakoletni program del izbrane znanstvenoraziskovalne organizacije.

(3) Stroški opravljanja nalog iz drugega odstavka tega člena bremenijo državni proračun.

(4) Ministrstvo, pristojno za regionalni razvoj (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), in znanstveni/kompetenčni center za regionalni razvoj uredita medsebojna razmerja s pogodbo, ki vsebuje zlasti opredelitev kakovosti storitve, predvideni letni obseg dela, njegovo finančno ovrednotenje ter način plačila.

Predlog 4: VKLJUČITEV PREDSTAVNIKOV ZNANSTVENIH INSTITUCIJ V RAZVOJNE SVETE REGIJ

Utemeljitev:

Teorije s področja regionalnega razvoja in regionalne politike (na primer ustvarjalna okolja, industrijski distrikti, inovacijske teorije, učeče se regije, četverna vijačnica) poudarjajo vlogo znanosti in znanstvenoraziskovalnih ustanov v razvoju regij. Trenutni zakon ZSRR2 njihovega vključevanja ne predvideva, ga je pa smiselno uvesti, v želji po uvajanju sodobnejših razvojnih konceptov, krepitve strokovnosti odločitev, pa tudi vse pomembnejšega usklajevanja izobraževanja ter usposabljanja kadrov (vloga univerz).

Predlog člena (spremeniti v III. NAČRTOVANJE IN IZVAJANJE REGIONALNE POLITIKE NA RAVNI REGIJE:

11. člen

(razvojni svet regije)

(1) Razvojni svet regije (v nadaljnjem besedilu: svet) je organ usklajevanja razvojnih pobud in razvojnih interesov v regiji.

(2) Člani sveta so:

- predstavniki občin,

- predstavniki gospodarskih, obrtnih in drugih zbornic ter združenj s področja gospodarstva v regiji (v nadaljnjem besedilu: predstavniki gospodarstva),

- predstavniki univerz in znanstvenoraziskovalnih ustanov,

- predstavniki nevladnih organizacij v regiji.

Število predstavnikov občin v svetu mora biti enako številu predstavnikov gospodarstva. Vsak razvojni svet regije mora imeti enega predstavnika univerz oziroma znanstvenoraziskovalnih ustanov.

Število predstavnikov nevladnih organizacij ne sme biti večje od polovice in ne manjše od četrtnine števila predstavnikov občin. Število članov sveta in sestavo določi svet regije z dvotretjinsko večino vseh članov. Vsakemu območju upravne enote v regiji je treba zagotoviti najmanj enega člana sveta. Kandidate za predstavnike občin predlaga občinski svet izmed izvoljenih občinskih funkcionarjev. Kandidate za predstavnike gospodarstva, univerz oziroma znanstvenoraziskovalnih ustanov ter

nevladnih organizacij predlagajo njihovi organi oziroma organi zbornic in nevladnih organizacij, ki imajo sedež v regiji. Glasuje se za skupno listo, ki jo predlaga svet regije in je potrjena, če je zanjo glasovala večina občinskih svetov, ki predstavljajo večino prebivalk in prebivalcev vseh občin v regiji. Mandat sveta je enak programskemu obdobju. Člana sveta, ki med mandatom preneha izpolnjevati pogoje za imenovanje v svet po tem zakonu, svet zamenja, ko zamenjavo predlaga organ, ki je člana predlagal. Mandat nadomestnega člana traja od sprejema sklepa do izteka mandata sveta.

(3) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka imenuje območno razvojno partnerstvo v regiji, v kateri je oblikovano, in narodna skupnost v regiji, v kateri živi, po enega dodatnega predstavnika v svet.

(4) Svet se konstituira na prvi seji, na kateri je navzočih več kot polovica članov sveta.

(5) Člani sveta na prvi seji izmed sebe izvolijo predsednika, ki predstavlja in zastopa svet.